

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد / بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم / از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از : وبسایت آنتی کریگ*-Anti krieg
نویسنده: ند اسنادر
برگردان: م. نوری
۱۷ جولای ۲۰۲۲

روابط چین و روسیه

چند روز پیش از ورود نیروهای نظامی روسیه به اوکراین رئیس‌جمهور چین، شی جین پین اعلام کرد که روابط روسیه و چین «از حیث نزدیکی و اثربخشی فراتر از یک پیمان» است. ولی رفتار چین از بدو آغاز جنگ تاکنون به‌طور قابل توجهی خویشتندارانه و معقولانه بوده است. آیا روابط این دو کشور را می‌توان فقط روابطی روی کاغذ دانست که تظاهر به آن بیشتر در حرف است تا عمل؟

روابط ستراتیژیک جامع بین دو کشور عملاً به‌نوعی پیمان فراروئیده است، روابطی که در آن دوستی دو کشور فاقد حد و مرز و یا «عرصه ممنوعه‌ای» برای همکاری است. در ماه اگست ۲۰۲۱ چین و روسیه مانور نظامی برگزار کردند که برای اولین بار دارای فرماندهی و سامانه مشترک بود و سربازان روسیه کاملاً در واحدهای بزرگ چین ادغام شده بودند.

ولی علی‌رغم این که روابط دو کشور بسیار بیش از یک پیمان است، ولی در اصل نمی‌توان آن را پیمان نامید. الکساندر لوکین از دانشگاه تحقیقات ملی اقتصاد مسکو در مکاتبه‌ای نوشته است: «روابط روسیه و چین بسیار نزدیک و از درجه بالایی از پیوند ستراتیژیک و نظامی برخوردار است. ولی بین ما تعهدات متقابل دفاعی وجود ندارند»

چین در مسأله اوکراین از روسیه حمایت سیاسی کرد، دو بار در ملل متحد رأی ممتنع داد و از قبول و به‌کار بردن لفظ «جنگ» یا «حمله» امتناع ورزید و همواره استوار بر این نکته تأکید کرد که «دوستی بین دو ملت مستحکم است» ولی با توجه به این که غرب دائماً تسلیحات مدرن‌تری به اوکراین می‌دهد، چین چنین کمکی به روسیه نکرده است. آیا علی‌رغم ادعاها حد و مرزی در مناسبات فی‌مابین دو کشور موجود است؟

چین پیش از این که روابط نزدیکی با روسیه برقرار کند، مشارکت تنگاتنگی با پاکستان داشت. پاکستان بارها درگیر جنگ با هند شد، ولی در هیچ‌یک از برخوردهای نظامی، چین مداخله نظامی نکرد.

Andrew Small در کتاب «محور چین - پاکستان» می‌نویسد: چین به پاکستان قول داد «این کشور را همواره مورد حمایت معنوی، اقتصادی و سیاسی» قرار دهد ولی با نیروی نظامی به پاکستان کمک نکرد و فقط تسلیحات و پول به این کشور داد و از پاکستان در ملل متحد حمایت سیاسی کرد.

Andrew Small از مذاکره با یک منبع چینی نقل می‌کند که چین در جنگ سال ۱۹۶۵ پاکستان مداخله نظامی نکرد، ماثو بر این نظر بوده که اگر پاکستان مورد تهاجم هند قرار می‌گرفت، چین می‌توانست این کشور را از نظر نظامی هم مورد حمایت قرار دهد.

هر چند چین هیچ‌گاه به‌خاطر پاکستان وارد جنگ نشد ولی اعلام کرد که «چین هیچ‌وقت از حمایت از پاکستان دست برنخواهد داشت». چین همیشه به پاکستان اطمینان داد که موضع او تغییر نخواهد یافت حتی اگر ایالات متحده آمریکا از هند حمایت کند. ولی در سال ۱۹۹۹ وقتی پاکستان با نیروی نظامی وارد کشمیر شد، چین باز هم از هرگونه حمایتی از این کشور خودداری کرد.

آیا این امر به منزله غیرقابل اعتماد بودن چین به‌عنوان شریکی ستراتیژیک نیست؟

در هر حال چین از ارائه کمکی که پاکستان امیدوار به دریافت آن بود تنها به یک دلیل امتناع کرد. به نظر Andrew Small، چین پاکستان را از درگیری‌هایی که خود مسبب ایجاد آن‌ها بوده نجات نخواهد داد. چین آماده است از امنیت پایدار پاکستان حمایت کند و نه از امنیت کوتاه‌مدت آن Andrew Small. به نقل از رهبران چین می‌نویسد: «چین آن موقع از پاکستان خواست خویشتندار باشد و از وخیم‌تر شدن اوضاع جلوگیری کند» ولی چین با کمک نظامی پاکستان را از بحران‌هایی که خود مسوول ایجاد آن‌هاست نجات نخواهد داد.

ولی در رابطه با وضعیت فعلی اوکراین چین روسیه را مسوول جنگ اعلام نکرده است. شی جین پین شخصاً به بایدن گفت که «هسته مرکزی بحران اوکراین ناشی از نگرانی‌های امنیتی هم روسیه و هم اوکراین» است. او همچنین به بایدن گفت که تحریکات ایالات متحده آمریکا موجب ایجاد این وضعیت شده است. شی جین پین ۲۳ جون نیز بر ضرورت توجه به این نکته تأکید کرد که: «طرز تفکر دوران جنگ سرد، تقابل بلوک‌های سیاسی و تلاش برای «سرکردگی» در جهان باید کنار گذاشته شود.»

و چین همواره در کنار روسیه ایستاد و هر حمایتی به جز حمایت نظامی را در اختیار او قرار داد. پس از این که ایالات متحده ارتباط روسیه با ماستر کارت و ویزا را قطع کرد چین به بانک‌های روسیه اجازه داد از طریق سامانه مالی UnionPay کارت بانکی صادر کنند. به گزارش نیویورک تایمز: «طبق مرکز آمار چین، در ماه مه واردات نفت چین از روسیه ۲۸٪ بیش از ماه پیش از آن بود، به رکورد بزرگی رسید و از عربستان سعودی که بزرگترین صادرکننده نفت به چین بود پیشی گرفت. چین اکنون ۹۸/۱ میلیون بشکه در روز نفت از روسیه وارد می‌کند، افزایشی ۵۵٪ به نسبت همین ماه در سال گذشته. خریدهای چین از روسیه مبین تأکید بر حمایتی است که چین قول آن را به روسیه داده بود و نفعی است که پوتین از همتای چینی‌اش شی جین پین می‌برد.»

و این حمایت کاهش نیافته است. روز ۱۵ جون رئیس‌جمهور چین، شی چین بین تلفونی با پوتین صحبت کرد و اعلام کرد که: «چین حاضر به همکاری با روسیه است تا توسعه مستمر و طویل‌مدت همکاری‌های دوجانبه را به پیش برند» و «چین آماده همکاری با روسیه است تا متقابلاً از منافع محوری همدیگر در ارتباط با حفظ استقلال و تأمین امنیت و همچنین در سایر موضوعات مهم حمایت کنند و پیوند ستراتیژیک خود را تعمیق بخشند». ... یک هفته بعد شی چین بین «تحریم‌های یک‌جانبه علیه روسیه و سوءاستفاده از اهرم تحریم‌ها را مورد انتقاد قرار داد» پس مناسبات چین و روسیه فقط یک مشارکت روی کاغذ نیست. با توجه به عینی بودن خطر برخورد اتمی و با در نظر گرفتن منافع ملی چین، جای تعجب نیست که چین در ارتباط با حمایت نظامی از روسیه خویشتندارانه عمل کرده و احتمالاً در آینده نیز به همین‌گونه عمل خواهد کرد.

در گذشته چین در رابطه با پاکستان اعلام کرده بود که فقط در صورتی از این کشور حمایت نظامی خواهد کرد که موجودیت پاکستان در خطر باشد. کارشناسی چینی زمانی به Andrew Small گفته بود: «اگر نیروهای نظامی هند وارد پاکستان شوند، ما آماده‌ایم عکس‌العمل نشان دهیم و اگر هند به پاکستان حمله هوایی کند حاضریم واکنش نشان دهیم». بنابراین چین در موضوع اوکراین در جهت منافع ملی خود عمل نموده و از شکست روسیه جلوگیری خواهد کرد، زیرا شکست روسیه چین را در درگیری احتمالی آینده با ایالات متحده آسیب‌پذیر خواهد کرد.

هر چند چین در اوکراین به کمک روسیه نشناخت ولی عهد خود را در رابطه با روابط فیما بین با روسیه، روابطی که حتی «فراتر از پیمان» ارزیابی می‌کند، نشکست. بحران فعلی نشان داد که مشارکت چین با روسیه «کاغذ پاره» نیست. چین حمایت‌های حیاتی سیاسی و اقتصادی در اختیار روسیه قرار داد و تعهد کرد مشارکت را توسعه دهد.

* http://antikrieg.com/aktuell/2022_07_04_derstand.htm

(این مقاله در تاریخ ۴ جولای ۲۰۲۲ در وبسایت AntiWar.com منتشر شده است.)